

11.1, 10.2.g, 10.2.e

C028a

11.1

11.1

11.1

11.1

11.1

11.1

11.1

Nota

Ontvangen BSG	
Datum	27 MEI 2005
369	94

Aan de Minister van Justitie

10.2.e

(1) 10.2.e

Door tussenkomst van

SG
DGRh
hBJBA

Van

BJBA

26/5

Concipiënt 10.2.e

26/5

Doorkiesnummer concipiënt

070- 370 7583

Datum

26 mei 2005

Kenmerk

DDS 5354910 → AOS/3166/1032787

Onderwerp

kamervragen van het lid Vos mbt vernietiging gegevens
Vuurwerkramp Enschede

27/5

Gevraagde beslissing

Instemmen met de concept beantwoording van de kamervragen van het lid Vos (Groen Links) aan de ministers van BZK en Justitie over de mogelijke vernietiging na vijf jaar van politieke en justitiële gegevens met betrekking tot de vuurwerkramp Enschede.

Toelichting

Op 13 mei 2005 was het vijf jaar geleden dat de vuurwerkramp in Enschede heeft plaatsgevonden. Gezien deze termijn heeft het kamerlid Vos (GroenLinks) vragen gesteld over de vernietiging van politieke en justitiële gegevens. De standaard termijn voor het verwijderen van gegevens is op grond van de Wet politieregisters en het modelreglement voor het Bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politie ~~in~~ vijf jaar. 11.1

In het kader van het strafrechtelijke onderzoek en openbare orde onderzoek zijn destijds twee tijdelijke registers opgesteld, die pas vernietigd worden, indien het doel van de tijdelijke registers is bereikt. 11.1

11.1

154

Het lid Vos had expliciet gevraagd om beantwoording vóór 13 mei. Naar aanleiding van deze vraag heeft de minister van BZK de Tweede Kamer op 12 mei 2005 reeds kort bericht dat in het geval van de gegevens met betrekking tot de Vuurwerkramp geen sprake is van automatische vernietiging.

(j1 i j
1
1
1

In het wetsvoorstel politiegegevens, (waarover het advies van de Raad van State ieder moment verwacht wordt) wordt dit anders geregeld. Er wordt bepaald dat gegevens die zijn verwerkt ter uitvoering van de dagelijkse politietaak na vijf jaar moeten worden vernietigd. Gegevens die zijn verwerkt in verband met de rechtsorde in een bepaald geval (zoals de Vuurwerkramp) worden verwijderd voor zover ze niet langer noodzakelijk zijn voor het doel van het onderzoek.

De concept antwoorden zijn gelijktijdig aan uw ambtgenoot van BZK voorgelegd. De beantwoording van de vragen wordt door BZK gecoördineerd.

1
11.1

11.1

Justitie

Ministerie van Justitie
Bureau Secretaris Generaal
Cluster Procesondersteuning
Kamer M 307
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
Telefoon (070) 3706002
Fax (070) 3707940

10.2.e

Door Reg. DIV kopie gezonden

200

DGRH

BSG

DFC 2

10.2.e

MVJ / DGRH

Mr. de
166/1032787
- 4 MEI 2005
05/5357837

Kamervragen Tweede Kamer

Het antwoord op bijgevoegde
kamervraag moet worden ingeleverd bij
BSG, kamer 10.2.e
M 307, uiterlijk op:

18-5-'05

Notificatie

21 JUL 2005

Justitie en Parlement

AANWIJZINGEN BIJ BEANTWOORDING VAN SCHRIFTELIJKE KAMERVVRAGEN

- Beantwoording van kamervragen heeft hoge prioriteit.
- Beantwoord alle vragen en subvragen kort, bondig en "to the point".
- Betrek alle relevante afdelingen bij de beantwoording.
- Alle antwoorden moeten voor visie vooraf naar de directie Voorlichting.
- De antwoorden moeten, op schrift en op floppy, uiterlijk op de datum die hierboven genoemd staat, worden ingeleverd bij BSG (M 307), dat de antwoorden verder naar SG en bewindslieden doorgeleidt en voor verzending zorgt.
- Geef duidelijke verzendinstructies aan op de minuut (bv. over tijdstip van verzending of over eventuele mee te sturen bijlagen).
- Indien de bovengenoemde termijn onverhoopt niet kan worden gehaald, moet minimaal drie werkdagen voor het verstrijken van deze termijn een gemotiveerd verzoek tot uitstel worden gedaan bij BSG (M 307). BSG adviseert de departementsleiding of uitstel kan worden verleend (bijv. i.v.m. opvragen ambtsbericht) en zorgt voor verzending naar het parlement.
- Indien uitstel wordt verleend, blijft zo spoedig mogelijke beantwoording geboden.
Na zes weken kan de minister bij het mondelinge vragenuur ter verantwoording worden geroepen.
- Geef de in de antwoorden aan de Kamer gedane toezeggingen door aan de parlementaire contactpersoon van uw directie.

Voor vragen kunt u contact opnemen met BSG: toestel 6002, (M 307)

Voor uitgebreide informatie over de procedurele behandeling van kamervragen kunt u de Handleiding op Justitiweb raadplegen.

Den Haag, 3 mei 2005

Aan de minister van Justitie

Kenmerk: 2040514060

Namens de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heb ik de eer u mede te delen dat door het lid Vos vragen overeenkomstig artikel 134 van het Reglement van Orde zijn ingediend.

Deze vragen worden gesteld aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie.

Ik verzoek u de vragen binnen drie weken te beantwoorden. Mocht u hiertoe niet in staat zijn, dan dient u dit onder opgave van redenen aan de Voorzitter te laten weten.

Vragen welke niet binnen zes weken zijn beantwoord worden op het overzicht van niet-beantwoorde vragen geplaatst. Dit overzicht wordt elke drie maanden gepubliceerd.

De tekst van de artikelen 134 en 135 van het Reglement van Orde, met betrekking tot schriftelijke vragen, is aan ommezijde van deze brief afgedrukt.

De Griffier van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal,

10.2.e

 Griffie Tweede Kamer
der Staten-Generaal
070 - 318 22 28

Verzoek bij beantwoording datum, kenmerk en onderwerp te vermelden.

Indienen
schriftelijke vragen

Artikel 134.

1. Het lid dat schriftelijke vragen wil stellen aan een of meer ministers dient deze vragen bij de Voorzitter in. De vragen dienen kort en duidelijk geformuleerd te zijn.

2. De Voorzitter zendt de vragen aan de desbetreffende minister, tenzij bij hem wegens vorm of inhoud van de vragen daartegen overwegend bezwaar bestaat. De Voorzitter brengt de doorgezonden vragen ter kennis van de leden en maakt deze openbaar.

Beantwoording
schriftelijke vragen

Artikel 135.

1. Indien de minister niet in staat is de vragen binnen drie weken te beantwoorden laat hij dit de Voorzitter onder opgave van redenen weten.

2. De Griffier is belast met de publicatie elke drie maanden van een overzicht van de vragen die langer dan zes weken op beantwoording wachten.

3. De minister kan aan de Voorzitter te kennen geven dat hij een vraag niet schriftelijk maar mondeling wil beantwoorden. De vraag wordt dan beantwoord tijdens het eerstvolgende mondelinge vragen uur.

4. De vragen worden met de schriftelijke antwoorden opgenomen in het Aangangsel van de Handelingen.

Publicatie
niet-beantwoorde
vragen

Aangangsel
Handelingen

2040514060

Vragen van het lid **Vos** (GroenLinks) aan de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Justitie over *het vernietigen van gegevens uit het Bedrijfs Processen Systeem over de Vuurwerkramp te Enschede*. (Ingezonden 2 mei 2005)

1

Is het waar dat de Bedrijfs Processen Systemen van politiekorpsen voorzien in de automatische vernietiging van gegevens indien die gegevens vijf jaar opgeslagen zijn? Zo ja, is daarvan ook sprake in het geval van het strafrechtelijke onderzoek naar de Vuurwerkramp te Enschede? Bent u bereid de automatische vernietiging van politieke en justitiële gegevens te voorkomen die betrekking hebben op de Vuurwerkramp te Enschede in het algemeen en het Tolteam in het bijzonder? Zo neen, waarom niet?

2

Kunt u deze vragen zo spoedig mogelijk beantwoorden, doch vóór 13 mei 2005?

11.1

Beknopt verslag van de bijeenkomst van woensdag 9 augustus 2000 van 16.00 uur – 18.00 uur over de vuurwerkramp Enschede.

Aanwezig: dhrn. Dessens (Justitie), 10.2.e

De heer Dessens opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij zet de reden voor 11.1 & 10.2.g

Het bovenstaande, 10.2.g & 11.1 wordt door de heren de 10.2.e onderschreven. De heer 10.2.e wijst hierbij op de werkelijke gevaarzetting voor de hulpverleners bij dergelijke ongevallen bij onbekendheid met deze praktijk. Bij de controles die in het kader van het rapport Inventarisatie en controle Vuurwerkbedrijven Nederland door de inspecties Milieuhygiëne en Ruimtelijke Ordening van VROM zijn uitgevoerd en waarvan de resultaten zijn neergelegd in het rapport van 14 juli 2000, is geen onderzoek gedaan naar de juistheid van de aangegeven subklasse. 11.1, 10.2.e 1 10.2.g

11.1

11.1

Afgesproken wordt dat VROM het voortouw neemt om de Tweede Kamer ter zake te (laten) informeren en de gemeenten naast de al eerder verzonden brieven door persoonlijke contacten informeert om meteen ook te assisteren bij de opzet van de controles. Tevens zal BZK de hulpverleners informeren. Hierdoor kunnen de gemeenten (als bevoegd gezag) in staat worden gesteld de geëigende maatregelen te nemen en op korte termijn stappen ondernemen tegen deze (voortdurende) gevaarlijke situatie. Dit betreft zowel de gemeente in zijn hoedanigheid van vergunningverlener als de hulpverleningsinstanties (o.a. brandweer).

Tenslotte wordt afgesproken dat de heren 10.2.e, ieder voor zich, de politiek verantwoordelijken informeren over hetgeen is besproken bij deze bijeenkomst.

10.2.e - DGRh

Van: 10.2.e [SMTP10.2.e @imh-hi.dgm.minvrom.nl]
Verzonden: vrijdag 11 augustus 2000 8:11
Aan: 10.2.e @BEST-DEP.MINJUS.NL
CC: 10.2.e @minbzk.nl
Onderwerp: Betreft: verslag bijeenkomst labelen vuurwerk

10.2.e
 11.1 Dank. Kleine opmerking. Wij informeren de gemeenten naast de al eerder verzonden brieven door persoonlijke contacten om meteen ook te assisteren bij de opzet van controles. Verder zal BZK de hulpverleners informeren. De brieven die wij vorige maand aan de gemeenten hebben gezonden naar aanleiding van ons rapport zijn (deels) al ter beschikking gesteld van BZK.
 De wijze van informatie aan de Tweede Kamer bespreken we nog met 10.2. . 11.1

Groet,
 10.2.

>>> 10.2.e DGRh" 10.2.e @BEST-DEP.MINJUS.NL> 10-08-00 17.46 >>>
 Mijne heren,

Hierbij treft u aan het concept-verslag van de bijeenkomst van gisteren. Uw opmerkingen verneem ik gaarne.

Met vriendelijke groet.

10.2.e

<<enschedelabelen.doc>>

*****

Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Ministerie van Justitie.

*****

H H

P E R S B E R I C H T

79

datum

27 juli 2000

betreft

Handhaving

Vuurwerkbedrijven meestal conform vergunning in werking

Vuurwerkbedrijven zijn meestal conform de vergunning in werking. Slechts in een beperkt aantal gevallen zijn op kleine zaken overtredingen geconstateerd. Wel blijkt dat het moeilijk was om exact te bepalen hoeveel en wat voor soort vuurwerk actueel aanwezig is omdat een actueel register vaak niet voorhanden is. Een dergelijk register is niet altijd verplicht gesteld in de milieuvergunning (wet milieubeheer).

Deze resultaten komen uit een onderzoek naar 51 vuurwerkbedrijven dat de Inspectie Milieuhygiëne in opdracht van minister Pronk (VROM) heeft gedaan. De onderzochte bedrijven maken deel uit van een lijst met 271 vuurwerkbedrijven, die na de ramp in Enschede zijn geïventariseerd door de Inspecties Milieuhygiëne en Ruimtelijke Ordening in samenwerking met andere overheidsdiensten en gemeenten. De minister heeft het onderzoek en de inventarisatie van de vuurwerkbedrijven naar de Tweede Kamer gestuurd.

Controles

Bij de controles is onder meer gekeken naar de ligging van het bedrijf, naar de hoeveelheid vuurwerk die er daadwerkelijk ligt en die er volgens de vergunning mag liggen, hoe de gemeente de handhaving uitvoert en hoe de vergunning inhoudelijk is.

Bij twee bedrijven was in een enkele loods sprake van een geringe overschrijding van de toegestane hoeveelheden. Bij één bedrijf had de gemeente al bestuurlijke stappen ondernomen om dit te beëindigen.

De meeste bedrijven zijn conform de vergunning in werking. Ze worden daarop door de gemeenten regelmatig gecontroleerd. Slechts in een beperkt aantal gevallen werden op kleine zaken overtredingen geconstateerd. In twee gevallen had de gemeente al een bestuurlijk traject ingezet om naleving af te dwingen. Naar aanleiding van de ramp in Enschede zijn door de gemeenten ook vele recente controles uitgevoerd.

Effectafstanden

Bij de vergunningverlening voor opslag van vuurwerk wordt rekening gehouden met zogenaamde effectafstanden. Met effectafstand wordt de afstand bedoeld waarbinnen bij een optredende vuurwerkbrand overslag kan plaatsvinden op nabijgelegen bebouwing. In vier gevallen liggen woningen binnen de effectafstanden van de bedrijven. Hiervoor moet een bestuurlijke afweging zijn gemaakt in het kader van vergunningverlening. De vergunningen waren hierover echter niet duidelijk.

Defensie (afdeling MILAN) heeft een adviserende rol bij de vergunningverlening waar het gaat om het bepalen van (on-) veilige situaties. De advisering hierover vindt nagenoeg altijd plaats maar de wijze van advisering is echter niet transparant waardoor ook de afgegeven vergunningen niet duidelijk zijn. Het gaat hierbij ondermeer over het niet vermelden van de exacte omvang van de effectafstanden.

De gemeenten zijn over de resultaten van het onderzoek geïnformeerd. Men is gevraagd na te gaan of er daadwerkelijk sprake is van overtredingen, om zonodig bestuursrechtelijke stappen te ondernemen en om te bezien of vooruitlopend op nieuwe regelgeving al verbeteringen kunnen worden aangebracht. De Inspectie Milieuhygiëne zal in september door de gemeenten over hun activiteiten worden geïnformeerd.

Nieuwe regelgeving

Minister Pronk is voornemens nog dit kalenderjaar met een wetsvoorstel voor nieuwe regels voor vuurwerk te komen. Er komt een integrale regeling voor consumenten- en professioneel vuurwerk met algemene regels voor het gebruik van vuurwerk (in-, uit- en doorvoer, opslag, vervaardigen dan wel assembleren, verhandelen, afsteken). Er zullen scherpere veiligheidseisen, in het bijzonder aan activiteiten met professioneel vuurwerk worden gesteld. Hierbij zal niet alleen gekeken worden naar de wijze van opslag of afsteken maar ook naar veiligheidsafstanden ten opzichte van woningen, gebouwen en kantoren.

Noot voor de redactie: de bijlagen bij de brief aan de TK zijn te vinden op:
www.minvrom.nl

10.2.g, 11.1

Gespreksnotitie voor de bespreking van maandag 7 augustus 2000 te 09.30 uur.tussen de Minister van Justitie,PG mr.Van Daalen en Hoofdofficier van justitie Almelo.

1.Uit het Enschedese onderzoek is gebleken dat in voor S.E.fireworks bestemde zendingen die onderschept zijn in tenminste acht gevallen vuurwerk is aangetroffen dat als 1.4 was gelabeld,doch dat vuurwerk van tenminste categorie 1.3.bevatte.

Nagegaan wordt of die labelling als bij de leverancier heeft plaatsgevonden (op verzoek van de afnemer)^{11.1}

11.1   Vuurwerk van de categorie 1.3 of zwaarder is uit zijn aard al massaexplosief .

2.Uit de verhoren bij andere bedrijven is naar voren gekomen dat men,als men meer vuurwerk categorie 1.3 nodig had dan volgens de vergunning was toegestaan,op pakken vuurwerk 1.3 of zwaarder eenvoudig een label 1.4 aanbracht om de toegestane hoeveelheden niet zichtbaar te overschrijden.Dit is door getuigen/werknemers van tenminste twee andere bedrijven te kennen gegeven als zijnde bestendig gebruikelijke handelwijze.

De controles die in het kader van het rapport Inventarisatie en controle

Vuurwerkwerkbetrieben Nederland d.d. 14 juli 2000 van de inspecties Milieuhygiene en Ruimtelijke Ordening van VROM hebben plaatsgevonden hebben zich beperkt tot de buitenverpakking van het vuurwerk;er is dus niet ingekeken.Gevolg: 11.1

11.1

11.1

Deskundigen van NFI en TNO hebben ons dan ook te kennen gegeven dat een herhaling op enigerlei moment absoluut niet denkbeeldig is.

11.1

11.1

Conclusie.

11.1

Aanbeveling.

11.1

11.1

Huizen, 6 augustus 2000

De hoofdofficier van justitie,

Mr. R.J. Manschot.

OPENBAAR MINISTERIE
10.2.e
VOORLICHTING

FAXBERICHT

AAN
TER ATTENTIE VAN
FAXNUMMER
VAN
CONTACTPERSOON
DATUM
AANTAL PAGINA'S
(INCLUSIEF VOORVEL)
ONDERWERP
KENMERK
AUB TELEFONEREN INDIEN
INCOMPLEET ONTVANGEN
OPMERKINGEN

Dhr. Dassen / min. v. justitie
Dhr. Dassen
10.2.e
Umschichting
10.2.e
16-5-2000
5
Verhaal Vrij Nederland
KENMERK
Op verzend van AUB
10.2.e
+ Rijksaan
De tekst van het
Vrij Nederland-verhaal

C036a

ADVIEZEN TEGEN BETALING DOOR JOS SLATS**VUURWERKINSPECTIE LANDMACHT
VERDACHT VAN AFPERSING**

Hoe onafhankelijk en betrouwbaar zijn de drie vuurwerkinspecteurs van de Koninklijke landmacht? De chef van het Bureau Adviseur milieuvergunningen, majoor C., zit sinds eind vorig jaar noodgedwongen thuis. Defensie heeft hem uit zijn functie ontheven naar aanleiding van klachten uit de vuurwerkbranche over afpersingspraktijken. Zijn tweede man, burgerambtenaar K., is enkele weken geschorst geweest. Hij maakte tegen betaling bouwtekeningen voor vuurwerkwinkeliers bij wie hij als inspecteur over de vloer kwam. K. is inmiddels disciplinair gestraft in verband met belangenverstrengeling, bevestigt het ministerie van Defensie.

Het Openbaar Ministerie in Arnhem, dat speciaal belast is met militaire strafzaken, heeft tegenover Vrij Nederland bevestigd dat er tegen majoor C. een onderzoek wordt ingesteld. Of de twee andere controleurs van het Bureau Adviseur milieuvergunningen ook worden verdacht van strafbare feiten, wilde woordvoerder L. Borghuis van het Arnhemse parket 'in het belang van het onderzoek' niet zeggen.

De zaak is eind vorig jaar aan het rollen gebracht door enkele winkeliers die bij de gemeente een vergunning aanvroegen voor de verkoop van oudejaarsvuurwerk. De betrokken gemeenten schakelden vervolgens de specialisten van de landmacht in voor een nader veiligheidsadvies. De winkeliers werden vervolgens geconfronteerd met majoor C. die op weinig subtiel wijze duidelijk maakte dat een financiële bijdrage de afhandeling van de vergunningaanvraag aanzienlijk zou bespoedigen. 'Wie niet wilde betalen, kreeg te horen dat zijn verzoek onderop de stapel zou belanden,' zegt een ondernemer uit de vuurwerkbranche. Hij wil alleen over de affaire praten op basis van anonimiteit. 'Ik moet nog verder met de heren van de landmacht.'

Het Bureau Adviseur milieuvergunningen, met drie controleurs een van de kleinste onderdelen van de vaderlandse strijdkrachten, speelt een vooraanstaande rol in de vuurwerkhandel. Wie in de zevenklappers en sierpijlen wil kan niet om het bureau uit de Haagse Frederikskazerne heen.

Bij elke vergunningaanvraag, maar ook bij aanpassingen van bestaande

vergunningen, bijvoorbeeld in verband met een gewenste uitbreiding van de opslagcapaciteit voor vuurwerk, moet een gemeente een deskundige van de landmacht inschakelen. De adviezen van de militairen zijn niet bindend, maar worden in de meeste gevallen wel letterlijk opgevolgd door de gemeente-ambtenaren die vergunningaanvragen beoordelen. Dat is logisch, want de gemiddelde Nederlandse dorpscommies ontbeert de vereiste pyrotechnische expertise.

De bemoeienis van de landmacht beperkt zich niet tot vergunningen. De vuurwerkspecialisten uit de Frederikskazerne moeten ook controleren of alle regels en voorschriften netjes worden nageleefd door de handel, en voeren daarom regelmatig inspectiebezoeken uit.

Het Bureau, hoe klein ook, heeft dus een machtige positie.

Misschien wel een beetje te oppermachtig.

Vorig jaar regende het vergunningaanvragen in Nederland. Winkeliers, die nog nooit een rotje hadden verkocht, roken massaal het grote geld in verband met de nadering van het magische jaar 2000. IJzerwinkels, sigarenhandelaren, Islamitische slagerijen en snachbars vielen ten prooi aan een collectieve vorm van brancheverdwazing. Tussen kerst en oud & nieuw lag honderd miljoen gulden in het verschiel. Een record bedrag, derlij miljoen meer dan het jaar daarvoor.

Daar wilde majoor C. ook wel een graantje van meepikken.

Wie rotjes en siervuurwerk wil verkopen, moet beschikken over een veilige opslagplaats die minstens een half uur tegen een flinke brand bestand is. Majoor C. wist wel 'iemand' die snel een goede bouwtekening voor zo'n voorziening kon maken. Daar waren natuurlijk wel kosten aan verbonden.

'Het ging om bedragen in de orde van grootte van achthonderd tot duizend gulden,' vertelt een andere (anonieme) vertegenwoordiger van de vuurwerkbranche aan Vrij Nederland. Vervolgens werd de druk nog wat verder opgevoerd. 'Een winkelier die liever een andere tekenaar inschakelde kreeg te horen dat het vereiste advies van de landmacht wel eens enige tijd op zich kon laten wachten. Maar wie de zaak overliet aan de kennis van majoor C. kon rekenen op een spoedige en succesvolle afhandeling van de hele procedure.'

Daar kwam burgerambtenaar K. dus in beeld, de tweede man van het Bureau Advies milieuvergunningen. Als bouwkundig tekenaar van huis uit schudde hij de benodigde schetsjes routineus uit zijn uniformmouw.

Hoeveel winkeliers voor de afpersingspraktijken zijn gezwicht is lastig te zeggen. 'Ik denk dat heel wat mensen die paar honderd gulden gewoon betaald hebben,' zegt eerder genoemde branchevertegenwoordiger. 'Er was haast geboden. Oudjaar zat er aan te komen.'

Maar niet iedereen boog voor de ambtelijke druk. Een onbekend aantal

detaillisten diende een klacht in bij de marechaussee, de militaire politie. Toer die eind vorig jaar onder leiding van de officier van justitie in Arnhem een onderzoek begon naar de dubieuze praktijken van het Bureau Advies milieuvergunningen, werd de chef, majoor C., en diens compaan K. door Defensie onmiddellijk op non actief gesteld.

K. mocht na een paar weken weer aan het werk. Blijkbaar waren er geen aanwijzingen dat ook hij zich mogelijk schuldig had gemaakt aan het uitoefenen van onoirbare druk op vuurwerkhandelaren. Maar zijn chef lijkt er beroerder voor te staan. Majoor C. is uit zijn functie ontheven. Hij zit al bijna een half jaar geschorst thuis.

Het Openbaar Ministerie in Arnhem wil verdraaid weinig kwijt over de affaire en weigert zelfs te zeggen van welk misdrijf majoor C. wordt verdacht. Alpiersing? Fraude? Ambtelijke omkoping? Misbruik van het ambt?

Woordvoerder L. Borghuis wil alleen bevestigen dat er tegen C. een strafrechtelijk onderzoek is geopend. De oorverdovende stilte die daar op volgt, rechtvaardigt het parket onder aanroeping van 'het belang van het onderzoek'.

Waarschijnlijk strekken de naspeuringen van justitie en militaire politie zich ook uit naar andere vermeende misdragingen van de majoor, waarover in de vuurwerkwereid geruchten de ronde doen. Er zou sprake zijn van 'misbruik van voorkennis'. Niet met aandelen, want er bestaan in Nederland geen beursgenoteerde pyrotechnische ondernemingen, maar met 'vroeg wetenschap' over de vestiging van nieuwe bedrijven.

Een (anonieme) importeur van consumentenvuurwerk vertelt: 'Ik heb meegemaakt dat een collega-importeur al in een heel vroeg stadium wist dat er ergens in Nederland een nieuwe vuurwerkgroothandel zou worden gevestigd. Met die voorwetenschap kon hij dus al heel snel tot zaken komen met dat bedrijf. Die waardevolle informatie kan alleen afkomstig zijn geweest van een handjevol personen dat in een heel vroeg stadium bij de zaak betrokken was. Dan denk ik natuurlijk gelijk aan het stadium van vergunningaanvragen en vergunningadviezen.'

Een collega: 'Er zijn sterke aanwijzingen dat de vuurwerkinspectie ook een lucratie handeltje dreef in gevoelige bedrijfsinformatie.'

Volgens het ministerie van Defensie is majoor C. 'uit zijn functie ontheven wegens het tegen betaling verrichten van ontoelaatbare nevenactiviteiten.'

Burgerambtenaar K. had meer geluk. Hij kreeg slechts een 'formele berisping' en mocht al na een paar weken weer aan werk. Defensie koos voor deze milde sanctie omdat K. nog niet zo lang bij het bureau werkzaam was. 'Hij dacht dat het (maken van tekeningen voor derden-

red) een gangbare en geaccepteerde praktijk was. Inmiddels weet hij beter,' meldt het departement.

Over de derde medewerker van het Bureau Advies milieuvergunningen zijn geen klachten binnengekomen.

SLOT

10.2.e

OPENBAAR MINISTERIE

10.2.e

Memo

Aa
va Sta Dessens

Namen van onafhankeljk
Commissie

10.2.e

C037

Arrondissementsparket Almelo
Egbert Gortersstraat 5
Postbus 419
7600 AK Almelo

tel. 0546 - 83 28 17
fax 0546 - 82 40 27

Persofficier: mr. P. van Kesteren

PERSBERICHT

Gerechtelijk vooronderzoek naar ramp Enschede

16 mei 2000

Het Openbaar Ministerie in Almelo stelt een strafrechtelijk onderzoek in naar de mogelijke oorzaken van de ramp in Enschede. In dat kader zijn dinsdagmorgen bij de rechter-commissaris in strafzaken in het arrondissement Almelo twee gerechtelijke vooronderzoeken gevorderd.

Enerzijds is er een gerechtelijk vooronderzoek gevorderd tegen het bedrijf SE Fireworks. Dit onderzoek houdt verband met mogelijke overtreding van één of meer in de milieuvergunning opgenomen milieuvoorschriften door het bedrijf (artikel 18.18 wet milieubeheer).

Omdat anderzijds niet uitgesloten kan worden dat onbekenden betrokken zijn geweest bij het ontstaan van de ramp is er tevens een gerechtelijk vooronderzoek gevorderd dat zich richt op het opzettelijk brandstichten of opzettelijk een ontploffing teweeg brengen (artikel 157 wetboek van strafrecht), dan wel het aan de schuld van één of meer personen te wijten zijn van een brand of ontploffing (artikel 158 wetboek van strafrecht). Dit gerechtelijk vooronderzoek richt zich op een onbekend persoon of personen.

Een gerechtelijk vooronderzoek houdt in dat bij het strafrechtelijk onderzoek een rechter-commissaris (onderzoeksrechter) betrokken wordt, die bepaalde onderzoekshandelingen kan of laten verrichten, zoals het horen van getuigen of het doen van technisch onderzoek.

Noot voor de redactie: voor meer informatie kunt u contact opnemen met het parket Almelo,
Persofficier mr. P. van Kesteren, tel. 0546-83 28 17 sema 06- 58 33 47 35
Voorlichter T. Zwart tel. 0546-83 21 15 sema 06- 59 05 55 11

C038

10.2.g, 11.1

C039

10.2.g, 11.1

06/07 00 DUN 15:47 FAX 070 33 88 000

എന്നു

C040

10.2.g, 11.1

10.2.g, 11.1

29/06 00 DON 10:48 FAX 0546 824075
29-Ju
28.00

ARR. PARKET ALMELO

0703467787

002
P.03

C041

10.2.g, 11.1

C042

10.2.g, 11.1

Niet openbaar: 11.1 & 10.2.g

C043

10.2.g, 11.1

16-06-2000 08:10

+31 703399854 P.03/18

10.2.g, 11.1

C043a

PLAN VAN AANPAK TOL-TEAM

INHOUDSOPGAVE

§	1	A. Inleiding onderzoek	blz	1
§	2	Doelstelling onderzoek		1
§	3	Strategie		1
§	4	Structuur		2
§	5	Communicatie		2
§	6	Relatie met andere onderzoeken		3
Bijlage	1	projectplan technische deelproject		4
	2	projectplan tactisch deelproject		6
	3	projectplan financieel/economische deelproject		9
	4	projectplan milieu/bestuurlijke projectplan		11
	5	organogram politie		14

Versie 15 juni 2000

1. AANLEIDING ONDERZOEK

Op 13 mei 2000 vond een ontploffing plaats op het bedrijfsterrein van SE Fireworks VOF aan de Tollensstraat 50 te Enschede. Het Twentse politieapparaat is in verband hiermee in de volle breedte ingezet. Reeds op zondag 14 mei is de eerste aanzet gegeven tot formering van een RBT (Researche Bijstands Team) onder de naam TOL-team, gericht op het onderzoeken van de oorzaak van de ramp. Gedurende de weken daarna zijn vervolgstappen gezet om het onderzoek voldoende structuur en inhoud te geven.

In die (zeer hectische) beginperiode is in eerste instantie veel aandacht en energie besteed aan het verzamelen van alle denkbare, relevante informatie. Na verloop van enige tijd kon een viertal deelprojecten worden onderscheiden. Mede naar aanleiding hiervan ontstond er een duidelijke behoefte om een samenhangend, integraal plan van aanpak op te stellen. Dit plan geeft de aanpak van het gehele onderzoek op hoofdlijnen weer. Voor elk van de deelprojecten is een afzonderlijk plan van aanpak opgesteld, dat vanuit een bepaalde invalshoek in detail op concrete vragen ingaat. Deze deelprojecten plannen maken deel uit van dit algemeen plan van aanpak. Het gehele onderzoek is een dynamisch proces. Op basis van voortschrijdend inzicht vindt indien nodig tussentijdse aanpassing of aanvulling van de deelprojecten plaats.

2. DOELSTELLING ONDERZOEK

De generale doelstelling van het onderzoek luidt: het achterhalen van de oorzaak van de ramp.

Deze generale doelstelling is nader uitgewerkt in een viertal onderzoeksvragen, te weten:

1. Hoe is de brand ontstaan (en welke strafbare feiten zijn daarbij gepleegd)?
2. Hoe heeft de brand zich kunnen uitbreiden (en welke strafbare feiten zijn hieraan te relateren)?
3. Hoe heeft de brand tot zo'n omvangrijke explosie kunnen leiden (en welke strafbare feiten zijn hieraan te relateren)?
4. Heeft handelen of nalaten van enige overheidsdienst bijgedragen tot het ontstaan van de ramp?

Ad 1. Invalshoeken: zelfontbranding, brandstichting, (grove) onvoorzichtigheid, overtreding vergunningvoorschriften, vergunningverlening, handhaving

Ad 2. Invalshoeken: overtreding vergunningvoorschriften, rol gemeentelijke vergunningverlening, rol defensie.

Ad 3. Invalshoeken: overtreding vergunningvoorschriften, (grove) onvoorzichtigheid

Ad 4. Invalshoeken: vergunningverlening, vergunninghandhaving, rol gemeentelijke vergunningverlening, rol defensie.

3. STRATEGIE

Er zijn vier afzonderlijke deelprojecten geconcretiseerd:

- technisch (gericht op het reconstrueren van de gebeurtenissen op het bedrijfsterrein en de naaste omgeving; in dit verband zijn onder, aansturing van de TR van de politie Twente, verschillende externe instanties ingezet).
- tactisch (gericht op de directe oorzaak van de ramp; bestaat o.a. uit het horen van hulpverleners, getuigen, verdachten, inzet van bijzondere opsporingsmiddelen);
- bestuurlijk/milieu (gericht op o.a. de milieuvergunning van het bedrijf: de verlening en het toezicht op de naleving van de vergunningsvoorwaarden door de gemeente Enschede en het adviestraject van het ministerie van defensie);

15 JUN. 2000 16:05

NO. 0890 P. 3

Versie 15 juni 2000

- financieel/economisch (gericht op het reconstrueren van de goederenstroom binnen SE Fireworks VOF, uitmondend in de op 13 mei 2000 aanwezige voorraad).

Voor elk van de vier deelprojecten is een apart projectplan opgesteld, dat is opgebouwd uit de volgende onderdelen :

1. de doelstelling van het deelproject
afgeleid van de vier hiervoor weergegeven onderzoeksvragen; voornoemde doelstelling wordt nader uitgewerkt in een aantal zo concreet mogelijke vragen, waarvan de beantwoording een bijdrage kan leveren voor het antwoord op de onderzoeksvragen,
2. de werkwijze
hoe worden die concrete vragen beantwoord;
3. de termijn
wanneer zijn die concrete vragen beantwoord;
4. de inzet van mensen/middelen
welke mensen en middelen worden ingezet om die concrete vragen te beantwoorden

4. STRUCTUUR

10.2.e

De eindverantwoordelijkheid van het onderzoek be-
Vanuit het parket Almelo geeft officier van justitie
parket Zwolle geldt hetzelfde voor officier van justitie
specifieke deskundigheid op milieugebied). Ten bel-
secretarissen en twee beleidsmedewerkers toegevoeg-

justitie te Almelo.
onderzoek; vanuit het
i (vanwege zijn
en zijn twee parket-

Bij de politie berust de algemene leiding van het on-
Recherche. Verwezen wordt verder naar bijgevoegd organogram van de politie (BIJLAGE 5).
Naast de capaciteit van het onderzoeksteam, is onder andere de volgende ondersteuning beschikbaar:

- administratieve ondersteuning;
- ondersteuning door een leersploeg, misdaadanalysten, de Criminale Inlichtingen Dienst (CID), een Observatie Team (OT), internet-specialisten van het Korps Landelijke Politie Diensten (KLPD) en deskundigen op het gebied van foto/film

Nu zijn er 87 teamleden, afkomstig van verschillende diensten en politieregio's. Naar verwachting zijn zij minstens drie maanden nodig voor dit onderzoek. Hierbij komt een aantal personen van het KLPD die zich op afstand met een aantal deelaspecten bezighouden.

Er is geen vooraf vastgesteld budget. De uitgaven worden, op normale wijze, achteraf verantwoord.

De veiligheidswaarborgen zijn door de professionele opzet van het onderzoek verzekerd.

Tussentijds en na afloop van het onderzoek vindt evaluatie plaats.

5. COMMUNICATIE

Het Openbaar Ministerie (de zaakofficiëren) overlegt omtrent de inhoud van het onderzoek (voor zover nodig) rechtstreeks met de leiding van de verschillende projectteams; eventuele concrete acties worden kortgesloten met de algemene leiding van het onderzoeksteam. Het OM (de zaakofficiëren) maakt frequent deel uit van het reguliere overleg van het onderzoeksteam.

15 JUN. 2000 16:05

NO. 0890 P. 4

Versie 15 juni 2000

De hoofdofficier van justitie wordt op een adequate wijze zo nodig dagelijks (mondeling) en in ieder geval wekelijks (schriftelijk) voorzien van informatie omtrent de voortgang van het onderzoek.

6. RELATIE MET ANDERE ONDERZOEKEN

Er is een groot belang om een duidelijke en werkbare afstemming tot stand te brengen tussen enerzijds het strafrechtelijk onderzoek en anderzijds de werkzaamheden van de Commissie Oosting. Hetzelfde geldt voor de acht categoriale inspecties, die ieder vanuit hun eigen taakopdracht onderzoek doen naar verschillende aspecten van de ramp; deze acht inspecties coördineren hun informatiebehoefte en -verstrekking via het zgn LCI (Logistiek Centrum Inspecties).

Zowel met betrekking tot de commissie Oosting als met betrekking tot het LCI dient een protocol te worden opgesteld, waarin op heldere wijze beschreven wordt welke informatie op welke wijze over en weer verstrekt wordt. Tevens dient duidelijk aangegeven te worden op grond van welke redenen verstrekking van informatie vanuit het strafrechtelijk onderzoek (tijdelijk) achterwege kan blijven.

Het protocol voor de relatie met het LCI is in concept gereed en het streven is om dit protocol uiterlijk 16 juni 2000 te accorderen.

Het protocol voor de relatie met de Commissie Oosting dient nog opgesteld te worden. Het initiatief daartoe ligt bij die Commissie.

Daarnaast zijn er in de regio twee onderzoeken die parallel lopen. Het eerste onderzoek richt zich op de brandstichtingen die de afgelopen tijd in Enschede zijn gepleegd. Het tweede onderzoek betreft de gevallen van misbruik die in het verlengde van de ramp zijn of worden gepleegd.

Versie 15 juni 2000

BIJLAGE 1 TECHNISCH DEELPROJECT

A. DOELSTELLING

Vanuit een technische invalshoek inzicht verkrijgen in de toedracht van de ramp

nader geconcretiseerd in de volgende vragen :

1. Wat is de plaats en de oorzaak van de eerste brand ?
2. Wat is de oorzaak en het verloop van de explosies in de MAVO-boxen, de zeecontainers en opslagbunker ?
3. Hoe groot is de kracht van de verschillende explosies geweest ?

Daarnaast is vanuit het deelproject milieu/beheer een aantal vragen ter beantwoording aan het NFI aangeboden. Een deel van deze vragen is overigens indirect min of meer gerelateerd aan de hiervoor weergegeven vragen.

B. WERKWIJZE

Door het Samenwerkingsverband Forensisch Onderzoek Bomexplosies (SFOB) is op de plaats delict een grote hoeveelheid sporen veiliggesteld. Deze sporen zijn alle verwerkt op lijsten, welke weer gevoegd zijn bij de processen-verbaal met foto's die van het onderzoek op de plaats delict zijn vervaardigd. Nadat het SFOB haar onderzoek heeft beëindigd, wordt er in de opslagruimte een selectie gemaakt van de sporen. Deze worden vervolgens getoetst aan de te stellen onderzoeksvragen als ook de vraag of er reconstructie mogelijk is met behulp van de volgende onderzoeken:

- onderzoek brandmonsters;
- onderzoek hang- en sluitwerk van bunker, containers en boxen. Dit in relatie tot sabotage en het handelen van de brandweer ter plaats;
- onderzoek naar materiaal van de deuren van de bunker, containers en boxen;
- onderzoek resten MAVO-boxen ter vaststelling volgorde opbouw explosies;
- onderzoek betonresten en -monsters ter vaststelling hitte ter plaats en oorzaak diepte van de kraters in relatie tot kracht explosie en ondergrond;
- onderzoek afstand waar ruitbreuk en structurele schade aan gebouwen is geconstateerd in relatie tot kracht explosie en ondergrond;
- onderzoek scheidings- of brandmuurtjes tussen/voor/boven MAVO-boxen;
- onderzoek naar sprinklerinstallatie (sproeikoppen) en de bediening ervan (afsluiter);
- onderzoeksvragen, die voortkomen uit de vergunningsvereisten;
- onderzoeksvragen TNO/PML;
- onderzoek naar werkzaamheden/activiteiten op het bedrijfsterrein van SE Fireworks VOF op zaterdag 13 mei 2000;
- onderzoek naar productie/fabricage (anders dan samenstellen) van vuurwerk door SE Fireworks VOF en onderzoek naar de aanwezigheid van vuurwerk in montagebunker en opslagruimte C1;
- onderzoek naar de aanwezigheid van vuurwerk van klasse 1.1 in één van de opslagbunkers;
- onderzoek naar de aanwezigheid van reeds aangebrachte ontstekers in/aan vuurwerk en/of in lanceerbuizen geplaatst vuurwerk.

C. TIJDPAAD

De eerste onderzoeksresultaten zijn eind juni bekend. Voor een aantal onderzoeksvragen zijn de theoretische berekeningen eind juli gereed. Deze berekeningen worden aansluitend getoetst door

Versie 15 juni 2000

praktische experimenten. Afronding van deze experimenten vindt niet eerder dan augustus/september van dit jaar plaats.

D. INZET MENSEN/MIDDELEN

De Technische Recherche Twente voert het onderzoek uit met onder andere ondersteuning van het SFOB, TNO, Bundes Kriminal Amt (BKA), het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en de Criminele Recherche Informatiedienst (CRI). Momenteel voert bovendien het Forensic Explosives Laboratory van DERA in Engeland een aantal onderzoeken uit.

Versie 15 juni 2000

BIJLAGE 2 TACTISCH DEELPROJECT

A. DOELSTELLING

Het achterhalen van de directe oorzaak van de ramp

B. WERKWIJZE

De volgende subprojecten zijn benoemd.

- A. Project verdachten
- B. Project werknemers
- C. Project buurtonderzoek
- D. Project gewonden
- E. Project hulpverleners (politie, brandweer, ambulancepersoneel)
- F. Project tipgevers, zelf aangemelde getuigen en CID informatie
- G. Project internet
- H. Project inzet bijzondere opsporingsmiddelen
- I. Project media (kranten en tijdschriften)
- J. Project geluid en beeldmateriaal

Ad A. Project verdachten

Middels verhoorplannen, waarin ook andere deelprojecten hun inbreng hebben, worden de verdachten gehoord, over de tegen hen gerezen verdenking, over hun bedrijfsvoering en inrichting van de onderneming en over hun doen en laten op de dag van de ramp. Het onderzoek zal terug gaan tot de start van SE Fireworks. Inmiddels zijn tientallen verklaringen van de verdachten opgenomen. De verhoren vinden plaats in het bijzijn van de respectievelijke advocaten.

Ad B. Project werknemers

Doel hiervan is inzicht te verkrijgen in de werkwijze van het bedrijf, de inrichting, werktijden, veiligheidsmaatregelen, vuurwerkslag- en voornad en mogelijke werkzaamheden op het bedrijf op de dag van de ramp.

Via diverse instanties inzichtelijk krijgen van het werknemersbestand. Alle werknemers, zowel in vaste dienst als op nul-uren contracten worden verhoord.

Naar aanleiding van de verklaringen zullen mogelijk tactische vervolgstappen worden ondernomen.

Inmiddels zijn alle werknemers minimaal één keer verhoord, er vinden vervolghoorden plaats.

Ad C. Project buurtonderzoek

Middels buurtonderzoek overzicht verkrijgen van getuigen, die kunnen verklaren over de vragen die in de doelstelling genoemd zijn.

350 buurtbewoners zijn door de ramp verspreid over Enschede en omgeving. Met behulp van door de gemeente Enschede aangeleverde overzichtslijsten worden deze buurtbewoners benaderd. Inmiddels zijn er ongeveer 200 personen gehoord. Uitbreiding naar visite, bestellers en passanten vindt plaats. Er wordt nog bezien of dit onderzoek ook in geografische zin moet worden uitgebreid.

Versie 15 juni 2000

Ad D. Project gewonden

Op basis van binnen het Tolteam aanwezige gegevens over gewonden, worden betreffende personen telefonisch benaderd. Allereerst gaat het om inzicht te verkrijgen in de aard van de verwondingen, daarnaast wordt door enkele gerichte vragen vastgesteld of iemand als getuige aangemerkt kan worden. Indien uit de beantwoording van de laatste vragen zal blijken dat een geïdentificeerde gewonde als getuige aangemerkt kan worden, zal hij of zij bezocht worden en in persoon gehoord worden. Diegenen die al eerder zijn benaderd vallen natuurlijk af.

Ad E. Project hulpverleners (brandweer, politie, ambulance)

Inzicht te verkrijgen in het ontstaan, verloop en omvang van de ramp.

Middels inventarisatie bij de hulpverlenende instanties is een overzicht verkregen van de daadwerkelijke inzet van de personeelsleden die voor en tijdens de ontplofing in de directe omgeving van de ramp werkzaam waren.

Mede gezien de traumatische ervaringen zijn de verhalen van de betrokkenen uitgevoerd na overleg met justitie en de leiding van de 3 instanties, waarbij ook de nodige aandacht besteed is aan de nazorg.

Ad F. Project tipgevers, zelf aangemelde getuigen en CID informatie

Inzicht te verkrijgen of zij bij kunnen dragen aan de beantwoording van de vragen, gesteld in de doelstelling.

Indien enige relevantie aanwezig lijkt, wordt de meldor/tipgever benaderd en zo nodig gehoord. Indien tips betrekking hebben op andere deelprojecten, worden deze doorgegeven. Op aangeleverde operationele CID informatie zal worden geïnvesteerd.

Ad G. Project Internet

Onderzoek of op Internet informatie is te verkrijgen, die kan bijdragen aan de beantwoording van de vragen, gesteld in de doelstelling.

Door middel van digitaal Rechercheren wordt alle relevante informatie met betrekking tot vuurwerk in zijn algemeenheid en deze ramp in het bijzonder verzameld. Daar waar nodig zal de informatie binnen het onderzoek worden gebruikt. Enkele deskundigen van het LRT zijn met deze werkzaamheden belast voor de duur van het onderzoek. Deze ondersteuning wordt verleend vanaf de eigen werklocatie.

Ad H. Project bijzondere opsporingsmiddelen

Ondersteuning en aanvulling van andere genoemde subprojecten, conform wettelijke voorschriften.

Ad I. Project media (kranten en tijdschriften)

Dit betreft het verzamelen, rubriceren en analyseren van relevante mediagegevens.

Ad J. Project geluid- en beeldmateriaal

Door onderzoek van geluid- en beeldmateriaal inzicht te verkrijgen in aard, uitbreiding en omvang van de ramp en het vinden van nieuwe getuigen.

Verzamelen, rubriceren en analyseren van het ter beschikking gestelde en/of inbeslag genomen materiaal. Al het binnen gekomen beeldmateriaal met betrekking tot de ramp en de oorspronkelijke situatie is ter beschikking gesteld van de overige deelprojecten.

C. TIJDSPAD

Het grootste deel van de projecten is eind juli afgerond. Door de dynamiek van het tactische deelproject, dat mede afhankelijk is van de input van de andere deelprojecten, is het totale tijdspad nog niet aan te geven.

D. INZET MENSEN/MIDDELEN

Het tactisch team bestaat uit twee algemeen leiders, twee dagelijks leiders, drie projectleiders, drie proces-verbaal coördinatoren, twee administratieve medewerkers, drie proces-verbaal lezers, een coördinator bijzondere opsporingsmiddelen, 6 misdaadanalisten en 38 medewerkers tactische recherche.

15. JUN. 2000 16:06

NO. 0890 F. 9

WJ 014

Versie 15 juni 2000

Bhalve door de regiopolitie Twente wordt binnen het team deelgenomen door medewerkers van de korpsen IJsselland, Drente, NO Gelderland, IRT NO Nederland, de Koninklijke Marechaussee en het LRT

Versie 15 juni 2000

BIJLAGE 3

FINANCIEEL/ECONOMISCH DEELPROJECT

A. DOELSTELLING

het verkrijgen van inzicht in de goederenbeweging van SE Fireworks VOF

nader geconcretiseerd in de volgende twee vragen :

1. wat was er aanwezig aan vuurwerk op het terrein van SE Fireworks VOF op 13 mei 2000
  - naar gewicht (tonnage)
  - naar volume (in m³)
  - naar soort en technische specificatie (welke klasse)
  - naar waarde (in guldens)
  - naar exacte locatie op het terrein (in welke bunker/MAVO-box/container/clders op het terrein)

Deze informatie draagt bij aan het inzicht in m.n. de uitbreiding van de brand en de omvang van de laatste explosie

2. wat is er op het terrein van SE Fireworks VOF aan vuurwerk aanwezig geweest in de periode van 1 januari 1998 t/m 12 mei 2000
  - naar gewicht (tonnage)
  - naar volume (in m³)
  - naar soort en technische specificatie (welke klasse)
  - naar waarde (in guldens)
  - zo mogelijk naar exacte locatie op het terrein

Deze informatie is van belang voor de beantwoording van de vraag hoe de aard en de omvang van de door SE Fireworks gedurende de onderzoeksperiode aangehouden voorraad vuurwerk zich verhoudt tot de normen van de aan haar verstrekte vergunningen en het toezicht op de naleving van de aan die vergunningen verbonden voorwaarden.

B. WERKWIJZE

Aan de hand van de in beslag genomen en nog in beslag te nemen administratie :

- in de woning van de verdachte 10.2.e
- bij de accountant van SE Fir
- banken;
- Nederlandse leveranciers en afnemers;
- expediteurs/expediteurs;
- leveranciers van containers;
- andere overheidsdiensten

zal over de periode van 1 januari 1998 t/m 13 mei 2000 een goederenbeweging gereconstrueerd worden.

Hieraan vooraf gaat het (vrij omvangrijke) onderzoek naar wie nu precies leverancier c.q. afnemer van SE Fireworks VOF zijn (geweest).

Daarnaast zal tevens de nodige informatie van buitenlandse leveranciers en afnemers opgevraagd worden. Er zullen verzoeken om rechtshulp uitgaan (of zijn reeds uitgegaan) naar China, Denemarken, België, Duitsland, Tsjechië, Frankrijk en Engeland

Versie 15 juni 2000

C. TIJDPAD

Eind juni van dit jaar kan een (zeer grove) schatting gegeven worden van de hoeveelheid en soort vuurwerk die op 13 mei 2000 aanwezig is geweest.

Aan de hand van de in Nederland in beslag genomen administratie zal eerst een voorlopige reconstructie van de goederenbeweging gemaakt worden. Eind juli gereed.

Deze voorlopige berekening zal nader onderbouwd worden met de informatie die uit het buitenland wordt verkregen. Tijdpad hangt af van het verkrijgen van de buitenlandse informatie.

De genoemde streefdata zijn afhankelijk van de snelheid en volledigheid waarmee de informatie kan worden binnengehaald. De verwachting is dat de leveranties redelijk nauwkeurig in beeld kunnen worden gebracht. De afnemers (verkoopzijde) kan problemen opleveren aangezien er sprake is van continue verkoop, verkoopbonnen zonder NAW gegeven en zwarte omzet. Naar de aard en omvang daarvan wordt mede onderzoek gedaan.

De binnenlandse informatie zal binnen de gestelde termijn haalbaar zijn. Voor wat betreft het buitenland zijn we sterk afhankelijk van het desbetreffende land. De digitale informatie m.b.t. de bijgehouden voorraadlijsten, grootboek e.d. lijken bruikbaar voor de goederenbeweging.

D. INZET MENSEN/MIDDELEN

- 4 man BPR Twente
- 3 man FIOD/vestiging Almelo
- 2 man Belastingdienst/Ondernemingen Enschede
- 1 man politie Twente

Versie 15 juni 2000

BIJLAGE 4 MILIEU/BESTUURLIJK DEELPROJECT

A. DOELSTELLING

Het doel van het milieu/bestuurlijk onderzoek is tweeledig.

- het kunnen beoordelen of door de directie van het bedrijf SE Fireworks VOF en/of door één of meerdere van haar personeelsleden handelingen zijn verricht die in strijd zijn met de vigerende Wm-vergunningsvoorschriften, waardoor brand en uiteindelijk een dergelijke ramp heeft kunnen ontstaan;
- het kunnen aangeven of gegeven adviezen en de verleende Wm-vergunning zodanig zijn verleend dat sprake zou kunnen zijn van (grote) schuld of nalatigheid, waardoor een dergelijke ramp heeft kunnen ontstaan

B. WERKWIJZE

Vanuit de invalshoek milieu is gestart met het maken van een vergunningen analyse van de Wm-vergunning van SE Fireworks VOF. Per algemene deelvraag wordt aan de hand van de relevante milieuwetgeving onderzocht welke milieu-overtredingen hier mogelijk aan ten grondslag kunnen liggen.

1. Hoe heeft er brand kunnen ontstaan en welke strafbare feiten zijn hierbij gepleegd?

- Hypothesen:
- Vuurwerk (mogelijke zelfgemaakt) en/of andere stoffen die zijn opgeslagen in strijd met de Wm-vergunning en/of Wm en/of waarmee handelingen zijn verricht in strijd met art 2 Wms zijn de oorzaak van de brand danwel hebben aanleiding gegeven tot de oorzaak van de brand.
  - Nalatigheid bij de advisering en/of vergunningverlening Wm en/of handhaving van de Wm-vergunning hebben aanleiding gegeven tot de oorzaak van de brand.

Wijze van onderzoek:

- a) inventariseren en beoordelen van het vuurwerk (hoeveelheid/soort en wijze van verpakken gerelateerd aan de gevarenklasse ingevolge het ADR) en inventariseren en beoordelen van andere materialen die, in de opslaglocaties (C 1, C 2) waar en/of waar nabij vermoedelijk de brand is begonnen, waren opgeslagen;
- b) op basis van verklaringen van verdachten en getuigen onderzoeken welke werkzaamheden op 13 mei en de dagen hieraan voorafgaand, in de opslaglocatie waar vermoedelijk de brand is begonnen, zijn verricht;
- c) het in beeld brengen van de rol en positie van de advisering, vergunningverlening en handhaving ten aanzien van de Wm-vergunning, waaronder het horen van de betrokkenen; onderzoek van relevante administratieve bescheiden; het vergelijken en het beoordelen van de feitelijk vergunde situatie met de feitelijke situatie op 13 mei 2000 alsmede de wenselijke situatie gelet op de daarvoor toegesnelde richtlijnen en dergelijke.

2 Hoe heeft de brand zich kunnen uitbreiden en welke strafbare feiten zijn hieraan te relateren?

- Hypothesen:
- Door het niet naleven van veiligheidsvoorschriften, opgenomen in de vigerende Wm-vergunning en/of het opslaan van stoffen en/of vuurwerk in strijd met de Wm-vergunning en/of Wm, heeft de brand zich kunnen uitbreiden.
  - Nalatigheid bij de advisering en/of vergunningverlening Wm en/of handhaving van de Wm-vergunning hebben aanleiding gegeven tot het zich uitbreiden van de brand.

Wijze van onderzoek:

- a) inventariseren en beoordelen van het vuurwerk (hoeveelheid/soort en wijze van verpakken gerelateerd aan de gevarenklasse ingevolge het ADR) en inventariseren en beoordelen van relevante andere materialen die op de lokatie waren opgeslagen;

Versie 15 juni 2000

- b) het in beeld brengen van de bouwkundige staat en positionering van de relevante lokaties op de inrichting;
- c) het in beeld brengen van de rol en positie van de advisering, vergunningverlening en handhaving ten aanzien van de Wm-vergunning, waaronder het horen van de betrokkenen; onderzoek van relevante administratieve bescheiden; het vergelijken en het beoordelen van de feitelijk vergunde situatie met de feitelijke situatie op 13 mei 2000 alsmede de wenselijke situatie gelet op de daarvoor toegesneden richtlijnen en dergelijke
- d) onderzoek naar de rol en positie van het vigerende beleid betreffende externe veiligheid

3. Hoe heeft de brand tot zo'n omvangrijke explosie kunnen leiden en welke strafbare feiten zijn hierbij gepleegd?

- Hypothesen:
- Door het niet naleven van veiligheidsvoorschriften, opgenomen in de vigerende Wm-vergunning en/of het opslaan van stoffen en/of vuurwerk in strijd met de Wm-vergunning en/of Wm, heeft de brand zich kunnen uitbreiden.
  - Nalatigheid bij de advisering en/of vergunningverlening Wm en/of handhaving van de Wm-vergunning hebben aanleiding gegeven tot het zich uitbreiden van de brand

Wijze van onderzoek:

- a) inventariseren en beoordelen van het vuurwerk (hoeveelheid/soort en wijze van verpakken gerelateerd aan de gevaarklasse ingevolge het ADR) en inventariseren en beoordelen van relevante andere stoffen en/of materialen die op de lokatie waren opgeslagen;
- b) het in beeld brengen van de bouwkundige staat en positionering van de relevante lokaties op de inrichting;
- c) het in beeld brengen van de rol en positie van de advisering, vergunningverlening en handhaving ten aanzien van de Wm-vergunning, waaronder het horen van de betrokkenen; onderzoek van relevante administratieve bescheiden; het vergelijken en het beoordelen van de feitelijk vergunde situatie met de feitelijke situatie op 13 mei 2000 alsmede de gewenste situatie gelet op de daarvoor toegesneden handboeken, afstandstabellen en/of richtlijnen.
- d) onderzoek naar de rol en positie van het vigerende beleid betreffende externe veiligheid.

4 Heeft handelen of nalaten van enige overheidsdienst bijgedragen tot het ontstaan van de ramp?

- Hypothese:
- Nalatigheid bij de advisering en/of vergunningverlening Wm en/of handhaving van de Wm-vergunning hebben aanleiding gegeven tot het zich uitbreiden van de brand.

Wijze van onderzoek:

- a) inventariseren en beoordelen van het vuurwerk (hoeveelheid/soort en wijze van verpakken gerelateerd aan de gevaarklasse ingevolge het ADR) en inventariseren en beoordelen van relevante andere stoffen en/of materialen die op de lokatie waren opgeslagen;
- b) het in beeld brengen van de bouwkundige staat en positionering van de relevante lokaties op de inrichting;
- c) het in beeld brengen van de rol en positie van de advisering, vergunningverlening en handhaving ten aanzien van de Wm-vergunning, waaronder het horen van de betrokkenen; onderzoek van relevante administratieve bescheiden; het vergelijken en het beoordelen van de feitelijk vergunde situatie met de feitelijke situatie op 13 mei 2000 alsmede de gewenste situatie gelet op de daarvoor toegesneden handboeken, afstandstabellen en/of richtlijnen.
- d) onderzoek naar de rol en positie van het vigerende beleid betreffende externe veiligheid

C. TIJDPAD

De verwachting is dat de doelstellingen in een effectieve werktijd van 3 tot 4 maanden kunnen worden gerealiseerd. Dit is onder meer afhankelijk van de beschikbare informatie vanuit de andere deelprojecten.

Verzie 15 juni 2000

D. INZET MENSEN/MIDDELEN

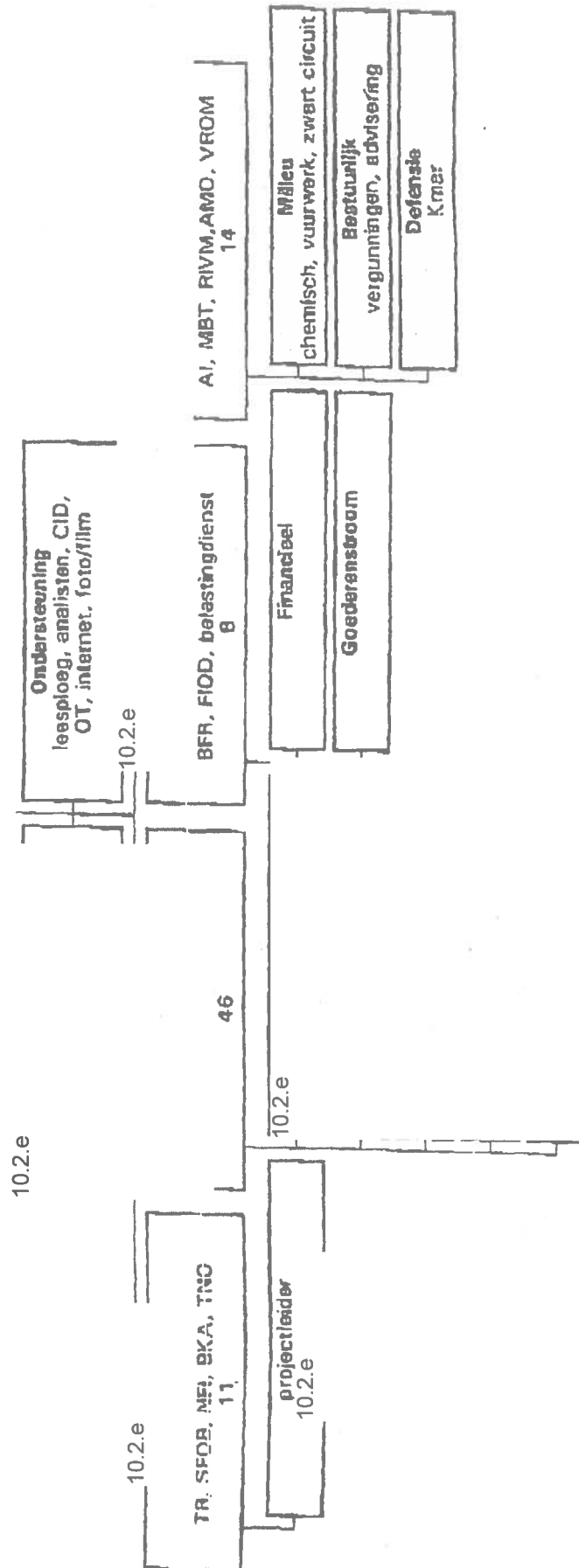
- 5 man politie Twente
- 5 ministerie van VROM
- 2 Koninklijke Marechaussee

BILAGE 5

Versie 15 juni 2000

Organisatie Tolteam 08-08-2000

10.2.e

08/06 '00 DON 11:07 FAX 070 33 99 850
----- 00 16:48 FAX 0546 852259

PARKET-GENERAAL
ARR. PARKET V.V.C.

C044

001/001

003

10.2.e, 10.2.g, 11.1

10.2.e, 10.2.g, 11.1

C045

10.2.e, 10.2.g, 11.1

10.2.e, 10.2.g, 11.1

Arrondissementsparket Almelo
Egbert Gorterstraat 5
Postbus 419
7600 AK Almelo

tel. 0546 - 83 27 27
fax 0546 - 82 40 27

Persofficier: mr. P. van Kesteren
mr. R. van der Hoeven

PERSBERICHT

Man aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij ontstaan brand

Almelo, 9 februari 2001.

Vrijdagmiddag 26 januari is in het kader van het strafrechtelijk onderzoek naar de oorzaak van de vuurwerkramp een aanhouding verricht. Het gaat om een 33-jarige man uit Enschede. Hij is aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij het ontstaan van de brand bij S.E. Fireworks op 13 mei 2000 (artikel 157 wetboek van strafrecht, opzettelijke brandstichting). De rechter commissaris in strafzaken in Almelo heeft op donderdag 1 februari de bewaring van de verdachte bevolen. Vandaag, vrijdag 9 februari, heeft de raadkamer geoordeeld dat er voldoende ernstige bezwaren bestaan voor gevangenhouding gedurende 30 dagen.

In hetzelfde onderzoek zijn een 52-jarige man, een 31-jarige man en een 36-jarige vrouw uit Enschede aangehouden. Zij worden ervan verdacht meeneed te hebben gepleegd tijdens het getuigenverhoor dat onder ede plaatsvond bij de rechter commissaris. De drie zijn inmiddels weer in vrijheid gesteld.

In het belang van het onderzoek zullen door het Openbaar Ministerie in Almelo geen nadere mededelingen worden gedaan.

Noot voor de redactie: de voorlichting van het parket Almelo is bereikbaar onder de volgende nummers:

Persofficier: mr. P. van Kesteren tel. 0546 - 832 866 / sema 06- 58 33 47 35
Voorlichter: T. Zwart tel. 0546-83 21 15 / sema 06- 59 05 55 11

De persofficier is bereid om voor de camera of microfoon te verschijnen, maar zal daarbij niet meer informatie verstrekken dan in bovenstaand persbericht staat. Afspraken voor opnames uitsluitend via Tineke Zwart of José Welink op toestel 0546 - 832 115.

Iustitie

10.2.e

Memo

10.2.e

23/11.

- e lante
radio OM-

* voortgang Enschede

Orking februari

OM ? technisch an-

doel met 2001

gereed.

Buiten reikwijdte

I
v
(
i c
(l l
(l l
l c
l v
( )
c
:
:
c
c l
c l

- Het is niet uitgesloten dat sabotage de oorzaak is geweest van de vuurwerkramp in Enschede op 13 mei, zei persofficier Van Kesteren in NOVA. Voorzitter Oosting van de commissie die de ramp onderzoekt, zei eerder dat de oorzaak van de ramp, die 22 levens eiste mogelijk nooit wordt achterhaald

11.1

C048

TUSSENBALANS

STRAFRECHTELIJK ONDERZOEK VUURWERKRAMP ENSCHEDE

opgemaakt naar de stand van zaken op 15 januari 2001

Enschede, 17 januari 2001
10.2.e

- 1 INLEIDING
- 2 STAND VAN ZAKEN DEELPROJECTEN
  - technisch
  - tactisch
  - milieu/bestuurlijk
  - financieel-economisch
- 3 BEANTWOORDING VAN DE VIER ONDERZOEKSVRAGEN
  - Hoe is de brand ontstaan ?
  - Hoe heeft de brand zich kunnen uitbreiden ?
  - Hoe heeft de brand tot zo'n omvangrijke explosie kunnen leiden ?
  - Heeft handelen of nalaten van enige overheidsdienst bijgedragen tot het ontstaan van de ramp ?
- 4 ANALYSE VERVOLGINGSMOGELIJKHEDEN
- 5 PLANNING ONDERZOEK + STRATEGIE

1 Inleiding

Op 15 september 2000 is er een tussenbalans opgemaakt, waarin de resultaten van het strafrechtelijk onderzoek naar de vuurwerkram্প van 13 mei 2000 te Enschede zijn weergegeven. Het leek ons goed drie maanden na dato wederom de balans op te maken.

2 Stand van zaken deelprojecten

2.1 Technische deelproject

De in de Tussenbalans van 15 september 2000 weergegeven voorlopige resultaten zijn inmiddels vastgelegd in een deelrapport van NFI/TNO.

Dit rapport is op 8 december 2000 verschenen in een voorlopige versie. Op detail punten worden in de eerste helft van januari 2001 nog enkele aanpassingen aangebracht. Deze aanpassingen zullen echter de essentie van de rapportage niet raken. Hiermede is nog niet gezegd dat dit deel van het onderzoek als afgesloten kan worden beschouwd. Aangezien deze gegevens tevens mede ontleend zijn aan het tactische onderzoek zijn enkele daarvan reeds verouderd, in die zin dat inmiddels een nadere verfijning daarin is aangebracht. Deze verfijningen zullen in de nadere rapportage worden meegenomen. Tevens hebben de onderzoekers in het rapport aangegeven welke onderzoeksdeelvragen nog niet geheel kunnen worden beantwoord en welk nader onderzoek hiertoe nog dient te worden verricht (bijvoorbeeld hoe gedraagt een combinatie van 1.3 en 1.4 vuurwerk zich in een volle container, bij een externe brand.)

Deze vorm van rapporteren biedt gelegenheid tot een onderbouwde afweging voor de voortgang van dit deel van het strafrechtelijke onderzoek. Veel van de gestelde vragen en het verlangen hierop een antwoord te vinden komen voort uit de algemene problematiek van de vuurwerkopslag. Op basis van deze rapportage zal worden bestudeerd welke vragen relevant zijn voor het strafrechtelijke onderzoek en welke de meer bredere problematiek raken.

De definitieve versie van de NFI/TNO rapportage zal volgens toezegging van het NFI op 1 februari 2001 verschijnen.

2.1.1 Eerste conclusies verloop van de brand/explosies

Als gevolg van een brand in de montageruimte van de bewaarplaats van SE Fireworks VOF zijn achtereenvolgens zeecontainer E2, Mavo-box M7 tezamen met de overige Mavo-boxen, opslagruimte C11 tezamen met de overige opslagruimten van de bewaarplaats en enkele zeecontainers geëxplodeerd. (zie aangehechte plattegrond)

De uitworp van vuurwerk uit de montageruimte C2 van de bewaarplaats heeft waarschijnlijk een brand naast zeecontainer E2 veroorzaakt. Daarvan is de inhoud ontstoken en geëxplodeerd. Exploderend groot vuurwerk uit E2 heeft waarschijnlijk de deur van Mavo-box M7 beschadigd en de inhoud ervan ontstoken. Hierdoor zijn (42 seconden na E2) M7 en vrijwel tegelijkertijd de overige Mavo-boxen geëxplodeerd.

Door de drukgolf van deze explosie zijn de deuren van de bewaarplaats bezweken, waarna de vuurbol de (beschadigde) inhoud ervan kon ontsteken.

Hierdoor is (76 seconden na M7) de inhoud van C11 geëxplodeerd direct gevolgd door de inhoud van de overige ruimten van de bewaarplaats en een aantal containers.

De explosie van de Mavo-boxen en vooral de bewaarplaats hebben grote schade aangericht in de omgeving.

Door de volgende factoren heeft de brand in montageruimte C2 kunnen escaleren tot de twee zware explosies in de vuurwerkopslagplaatsen bij SE Fireworks VOF.

- Opslag van vuurwerk in de montageruimte C2 Hierdoor is op diverse plaatsen op het bedrijfsterrein brand veroorzaakt. (Volgens de vergunning was in de montageruimte, behalve een beperkte hoeveelheid tijdens werkzaamheden, de aanwezigheid van vuurwerk niet toegestaan.)
- Opslag van vuurwerk in niet-brandwerende zeecontainers De inhoud van container E2 heeft kunnen ontsteken ten gevolge van een externe brand.
- Ontstaan van een vuurtong en uitworp van geïnitieerd vuurwerk bij de vuurwerkbrand in container E2. De uitworp van geïnitieerd zwaar vuurwerk heeft waarschijnlijk geleid tot brand in Mavo-box(en) en de bewaarplaats.
- Massa-explosief gedrag van het vuurwerk dat was opgeslagen in Mavo-box M7. Dit massa-explosief gedrag heeft bovendien geleid tot de explosie van de inhoud van de Mavo-boxen M6 t/m M1, vrijwel gelijktijdig met die van Mavo-box M7.
- Massa-explosief gedrag van het vuurwerk, opgeslagen in opslagruimte C11 van de bewaarplaats Dit gedrag heeft bovendien geleid tot explosie van de inhoud van andere opslagruimten in de bewaarplaats, vrijwel gelijktijdig met die van opslagruimte C11.
- Opstelling van zeecontainers en Mavo-boxen ten opzichte van de bewaarplaats De zeecontainers en Mavo-boxen enerzijds en de bewaarplaats anderzijds waren met hun deuren naar elkaar toegericht.

2.1.2 Eerste conclusies m.b.t. de oorzaak van de brand in C2

- Het is niet waarschijnlijk dat de brand is ontstaan door een (bom)aanslag.
- Er zijn geen (technische) aanwijzingen verkregen op werkzaamheden bij het bedrijf op het moment van het ontstaan van de brand.
- Het is niet uit te sluiten dat de brand in C2 is veroorzaakt ten gevolge van eerdere werkzaamheden of gebrek aan arbeidsveiligheid.
- Het is niet uit te sluiten dat de brand in C2 is veroorzaakt ten gevolge van brandstichting.
- Er zijn geen aanwijzingen verkregen op sabotage of een defect aan elektrische- of gasinstallatie. Zelfontbranding door weersomstandigheden of instabiliteit van vuurwerk is niet waarschijnlijk.
- Op dit moment wordt nog onderzoek naar de mogelijkheid van zelfontbranding van mogelijk in de werkruimte aanwezig genoemd flashcord.

2.1.3 Openstaande vragen

2.1.3.1. Uitgaande van de schadebeelden (krater, drukwerking) zijn de krachten van de explosies van de Mavo-boxen en bewaarplaats, uitgedrukt in TNT-equivalenten. Voor de omrekening van TNT-equivalenten naar (bruto) hoeveelheden vuurwerk zijn de beschikbare gegevens met betrekking tot de inhoud van de diverse opslagruimten, zoals die op het moment van de explosies was, niet toereikend. Hiervoor is een nauwkeuriger opgave nodig van het vuurwerk in de diverse opslagruimten zowel kwalitatief als kwantitatief. Vervolgens dienen de betreffende soorten vuurwerk geanalyseerd en getest te worden om hiervan omrekeningsfactoren te kunnen bepalen. Evenzo geldt voor de berekening van de hoeveelheid vuurwerk op basis van de grootte van de waargenomen vuurbollen.

2.1.3.2. De huidige kennis en expertise op het gebied van het gedrag van vuurwerk onder opslagcondities zijn onvoldoende. Hiertoe dient nader onderzoek verricht te worden naar vooral de volgende aspecten:

- vuurwerk onder opslagcondities in relatie tot de (vervoers)classificatiecriteria (gevaarenklassen).
- onverpakt vuurwerk, vooral van gevaarenklasse 1.2 en 1.3
- beschadigd vuurwerk of vuurwerk waarvan de verpakking is beschadigd
- vuurwerk van verschillende gevaarenklassen, wanneer dat bij elkaar wordt opgeslagen.
- mogelijkheden van gelijktijdige explosie van vuurwerk in afzonderlijk opslagruimten (initiatiemechanismen voor sympathische explosie)

2.2 Tactische deelproject

A. Project verdachten

Beide verdachten zijn nog enkele malen gehoord teneinde nadere details te verkrijgen omtrent uit het overige onderzoek verkregen aspecten. (opslag vuurwerk op het terrein e d) Naar verwachting zullen beide verdachten nog enkele malen gehoord moeten worden omtrent onderzoeksresultaten vanuit de diverse deelprojecten

B. Project werknemers

Nader onderzoek is verricht naar de ongeveer 20 personen die als oproepkracht inzetbaar waren voor SE Fireworks VOF. Enkele alibi's geven aanleiding tot nader onderzoek. In de derde week van januari 2001 zal dit project worden afgerond en in een proces-verbaal worden vastgelegd

C. Project buurtonderzoek

Dit project is afgerond

D. Project gewonden

Dit project is afgerond. Uit het verdere onderzoek komt af en toe nog een gewonde naar voren. Door het LVB (Landelijk verkeersbijstandsteam) worden de gewonden ingetekend op een kaart

E. Project hulpverleners

In week 37 hebben aanvullende verhoren plaatsgevonden van enkele personeelsleden van de brandweer. Aanleiding hiervoor zijn vragen vanuit het NFI/TNO onderzoek en het onderzoek van de brandweerinspectie. Daarnaast is een onderzoek opgestart naar de relatie tussen het optreden van de brandweer en de escalatie van de ramp in relatie met mogelijke juridische consequenties daarvan. Dit onderzoek is uitgevoerd door een externe brandweercommandant die als deskundigen aan het team werd toegevoegd. Zijn rapportage is afgerond

F. Project tipgevers

Inmiddels zijn 152 tips/meldingen in het journaal opgenomen. Een aantal daarvan heeft geleid tot nadere verhoren. Meerdere CID-meldingen hebben geleid tot aanvullende opsporingsmaatregelen. Dit project wordt voorlopig afgerond en in proces-verbaal vastgelegd. Later binnenvallende informatie zal te zijner tijd in een aanvullend proces-verbaal worden gerelateerd

G. Project Internet

Dit project loopt voort. Geen bijzonderheden.
Dit project wordt voorlopig afgerond en in proces-verbaal vastgelegd. Later binnenvallende informatie zal te zijner tijd in een aanvullend proces-verbaal worden gerelateerd

H. Project bijzondere opsporingsmiddelen

Dit project loopt voort. In het kader van deze tussenrapportage zijn geen bijzonderheden te melden

I. Project media

Inmiddels zijn enkele interviews aan de pers gegeven en is meegewerkt aan uitzendingen van "Onder de Loep" en "Opsporing verzocht". Dit leverde een groot aantal tips en beeld-/filmmateriaal op. Deze worden nagetrokken

J. Project geluid- en beeldmateriaal

Al het binnengekomen beeldmateriaal met betrekking tot de ramp en de oorspronkelijke situatie is ter beschikking gesteld aan de overige deelprojecten. Twee medewerkers houden zich met dit deelproject bezig. De banden en foto's worden gebruikt voor het technisch en tactisch onderzoek. De inventarisatie en rubricering zijn vrijwel afgerond en wordt nu bijgehouden. Er zijn vele contacten met NFI en het NLR teneinde hun beelden te complementeren en te vergelijken

K. Project Smallenbroek

Dit project is afgerond. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de mogelijke betrokkenheid van Smallenbroek bij de gebeurtenissen op 13 mei 2000

J. Project GSM's

Dit project levert tot nu toe vooral aanvullende c.q. bevestigende getuigenverklaringen op. Van een aantal nummers wordt nog gecheckt bij de providers of dit nummer nog in gebruik is en hoe de naam luidt van de gebruiker.

Medio december is dit project afgerond.

M. Project auto's wrakken

De werkzaamheden houden in het tactisch matchen van de ongeveer 550 wrakken met getuigenverklaringen. Doel is het achterhalen of er personen niet-verklaarbaar in het gebied zijn geweest. In totaal moeten de namen van ongeveer 475 eigenaren/bestuurders worden gecontroleerd in diverse systemen en eventueel gehoord. Dit project is eind begin december afgerond.

N. Project 3d animatie

Naast de oorspronkelijke opzet om de plaats van het eerste vuurwerk inzichtelijk te maken is het verloop van de explosies hieraan toegevoegd. Twintig getuigenverklaringen zijn door het NLR verwerkt. Alle getuigen die daarvoor in aanmerking kwamen zijn nogmaals gehoord. Zij hebben hun bevindingen met behulp van het personeel van het Nederlands Laboratorium voor de Ruimtevaart (NLR) in het 3d programma aangegeven. De rapportage van het NLR staat op het punt te worden afgerond.

O. Levensloop

Alle journaalmutaties en verklaringen zijn nogmaals doorgelezen. De gemaakte opmerkingen en vragen zijn doorgesproken met de projectleiding. Er zijn geen opzienbarende zaken uit naar voren gekomen. Een aantal onbeantwoorde vragen en "lossen eindjes" worden verwerkt.

2.2 Milieu/bestuurlijk deelproject

A. analyse vergunningen

Dit project is inmiddels afgesloten en de resultaten zijn ter beschikking gesteld aan de Commissie Onderzoek Vuurwerk ramp.

B. toetsing vergunningverlening

Doel van dit project is te onderzoeken of de vigerende Wm-vergunning van SE Fireworks VOF juridisch geweldig had kunnen/moeten worden door bevoegd gezag. Onderdeel hiervan is een vergelijking van de feitelijk vergunde situatie met de gewenste situatie, mede gelet op de daartoe beschikbare handboeken en/of richtlijnen. Nu de COV eveneens hiernaar een onderzoek heeft ingesteld is besloten de resultaten hiervan af te wachten. Het concept is inmiddels in ons bezit.

C. MILAN

Alle betrokken medewerkers van het bureau MILAN zijn inmiddels gehoord. Een samenvattend rapport ten behoeve van het eind proces-verbaal naert zijn voltooiing. Er bestaat een functioneel contact tussen de militaire parket in Arnhem en het OM Almelo omtrent het rijksrechercheonderzoek naar de medewerkers van MILAN.

D. Gemeente Enschede

Het horen van de direct betrokken ambtenaren, hun leidinggevenden, twee wethouders en de burgemeester is voltooid. Het is inmiddels duidelijk dat er ernstige twijfels bestaan ten aanzien van de kwaliteit van vergunningverlening en handhaving van SE Fireworks VOF. De afronding was begin december gepland. Inmiddels hebben verklaringen van een dezer ambtenaren geleid tot het instellen van een RijksRechercheonderzoek. Hierbij is door de twee rechercheurs die aan dit project hebben gewerkt assistentie verleend. De afronding van dit project heeft daardoor twee weken vertraging opgelopen.

E. Externe veiligheidsvoorschriften

Literatuuronderzoek is verricht teneinde status en onderbouwing van handboeken en richtlijnen voor opslag van vuurwerk, die worden gebruikt bij de advisering en vergunningverlening bij vuurwerkbewaarplaatsen te onderzoeken. Bekend is inmiddels dat bij de vergunningverlening van SE Fireworks VOF is afgeweken van de richtlijnen. Deze richtlijnen raden echter ten sterkste aan dat bij afwijking ervan uitvoerig onderzoek dient te worden gedaan naar de veiligheid van de alzo ontstane situatie. Dit is niet gebeurd. Na voltooiing van dit project in januari 2001 zal worden bezien in hoeverre deze onderzoeksresultaten onderstund dienen te worden door praktisch onderzoek door TNO.

F. Project vuurwerkopslag en overige stoffen

Teneinde te kunnen beoordelen in hoeverre SE Fireworks VOF al dan niet de WM-vergunning heeft overtreden met betrekking tot de totale hoeveelheid opgeslagen vuurwerk alsmede de wijze van opslag wordt mede aan de hand van verklaringen van getuigen en verdachten gereconstrueerd welk vuurwerk was opgeslagen, verdeeld over de bewaarplaats, de Mayo-boxen en de zeecontainers. Een en ander dient ter ondersteuning van de bevindingen van het NFU/TNO onderzoek. Tezamen met de uit het financieel onderzoek verkregen resultaten zal een redelijk betrouwbare uitspraak gedaan kunnen worden omtrent de totale voorraad vuurwerk die op 13 mei 2000 kort voor de ramp bij SE Fireworks VOF in opslag heeft gelegen. De afronding van dit project is grotendeels mede afhankelijk van de resultaten van de financieel onderzoek met name de uitvoering van de uitstaande rechtshulpverzoeken.

G. Project classificatie vuurwerk

Dit project is in opdracht van het OM uitgevoerd door TNO. Ten behoeve van dit project is in binnen en buitenland vuurwerk in beslaggenomen c.q. aangekocht van het soort en type dat door SE Fireworks VOF is geleverd, dan wel in het assortiment werd gevoerd. Teneinde dit vuurwerk te verzamelen en op te slaan om vervolgens te testen zijn onderhandelingen gevoerd met vertegenwoordigers van Defensie en VROM. Dit heeft tot een vertraging geleid van ca twee maanden. Uiteindelijk is overeengekomen dat het vuurwerk tijdelijk kon worden opgeslagen in een, in allerijl daartoe geredigemaakte voormalig munitiedepot in Elsendorp. Voor het uitvoeren van de classificatietesten is de samenwerking met de BAM in Duitsland gezocht. De classificatietesten zijn in de laatste week van november door TNO met gebruikmaking van de faciliteiten van de BAM nabij Berlijn uitgevoerd. De testresultaten worden momenteel geanalyseerd door zowel TNO als de BAM, onafhankelijk van elkaar.

Een eerste indruk is dat het meeste geteste vuurwerk onjuist, dat wil zeggen, te laag was geclassificeerd. De voorlopige resultaten zijn reeds ter kennis gebracht aan het college van PG's alsmede de Hoofdinspecteur milieuhygiëne. Voor de definitieve afronding van dit project is het wachten op de rapportage van TNO en de BAM. Na ontvangst hiervan kan dit project worden afgerond.

Het antwoord op de vraag wie verantwoordelijk is voor de classificatie van het vuurwerk kan hoogstwaarschijnlijk uitsluitend in China/Hongkong worden verkregen. Een desbetreffend rechtshulpverzoek is ingediend.

H. Project deskundigheid

Alle betrokken ambtenaren van MILAN en de gemeente Enschede zijn over dit onderdeel gehoord. Duidelijk is al wel dat er geen absolute maat voor deskundigheid ten aanzien van vuurwerk in Nederland bestaat.

I. Rechtshulpverzoeken

Tijdsplan

De meeste deelprojecten kunnen nog in januari 2001 worden afgerond. Een exacte datum is hierbij nog niet te geven. Het onderzoek is inmiddels in de fase dat de resultaten onderscheidene deelprojecten met elkaar dienen te worden vergeleken en in elkaar worden geschoven. Hierbij is het wachten op de langstlopende projecten (classificatie, financiële analyse etc.).

Inzet mensen en middelen

- 4 man politie Twente
- 2 man VROM/MIOT
- 2 man VROM/MIOT (parttime)
- 2 man KMAR (parttime)

2.4 Financieel/economisch deelproject*A Reconstructie terughalen administratie*

De informatie van Nederlandse ondernemingen is voor ongeveer 90 % binnen. Van de rechtshulpverzoeken zijn er ca 50 uitgevoerd. Nog 60 rechtshulpverzoeken wachten op uitvoering. Op de snelheid van uitvoering hiervan kan geen invloed worden uitgeoefend. Eind januari 2001 zal worden bekeken welke gevolgen het ontbreken van de gewenste informatie zal kunnen hebben op de bewijspositie van het OM in de strafzaak. Indien van een rechtshulpverzoek de absolute noodzaak niet meer aanwezig wordt geacht zal worden afgezien van de uitvoering ervan.

B Opslag vuurwerk van derden

Op basis van de nu verstrekte gegevens is gebleken dat voor één derde persoon opslag werd verzorgd op het terrein van SE Fireworks VOF. Het gaat om een kleine hoeveelheid consumenten vuurwerk.

C Vaststellen transport- en containerbewegingen

Afgerond

D Vaststellen opslagcapaciteit gedurende de onderzoeksperiode

Momenteel is een berekening gemaakt met een foutmarge van plus of min 5%. Nauwkeuriger berekening vergt onevenredig veel meer onderzoek. Dit project is voorlopig afgerond. Mocht in een later stadium blijken dat een nauwkeuriger opgave noodzakelijk is, zal een doorstart worden gemaakt.

E Onderzoek financiële positie vennoten

Afgerond

F Opstellen/reconstrueren goederenbeweging

Afgerond. In verband met de kwaliteit van de administratie van SE Fireworks VOF blijven vele vraagtekens bestaan. Bij de reconstructie van de goederenbeweging is onder meer gebleken dat voor een bedrag van ca f 350.000,- aan valse facturen in de administratie was opgenomen.

G Smaltenbroek

Afgerond. Zie tactisch deelonderzoek

H Onderzoek zwarte handel SE Fireworks VOF

Het is niet te verwachten dat de zwanthandel van vuurwerk significante invloed heeft gehad op de totale voorraad. De goederen werden "versleuteld" in de voorraadadministratie. Het rechtshulpverzoek naar België moet nog worden afgewacht voordat dit definitief kan worden afgesloten.

Inzet mensen en middelen

- 3 man BFR Twente
- 2 man FIOD
- 2 man Belastingdiens/ondernemingen Hengelo
- 1 financieel onderzoeker KMAR
- 2 man KPMG (tot 1 januari 2001)

3. BEANTWOORDING VAN DE VIER ONDERZOEKSVRAGEN.

Vraag 1. *Hoe is de brand ontstaan?*

Nog immer is er geen duidelijk en eenduidig antwoord te geven op deze vraag.

Uit het tactisch en technisch bewijs is vrijwel zeker af te leiden dat de brand is ontstaan in werkbunker C2.

Daarbij volgt uit het NFI/TNO rapport dat

- Het is niet waarschijnlijk dat de brand is ontstaan door een (bom)aanslag er geen aanwijzingen zijn verkregen voor werkzaamheden bij het bedrijf op het moment van het ontstaan van de brand.
- Het niet is uit te sluiten dat de brand in C2 is veroorzaakt ten gevolge van eerdere werkzaamheden of gebrek aan arbeidsveiligheid.
- Het niet is uit te sluiten dat de brand in C2 is veroorzaakt ten gevolge van brandstichting.
- Er geen aanwijzingen zijn verkregen op sabotage of een defect aan elektrische- of gasinstallatie.
- Zelfontbranding door weersomstandigheden of instabiliteit van vuurwerk niet waarschijnlijk is.
- Op dit moment wordt nog onderzoek naar de mogelijkheid van zelfontbranding van mogelijk in de werkruimte aanwezig zogenoemd flashcoörd.

De onderzoeksvragen 2 *Hoe heeft de brand zich kunnen uitbreiden?*

en 3 *Hoe heeft de brand tot zo'n omvangrijke explosie kunnen leiden*

Het NFI/TNO rapport geeft aan hoe de branden / explosies zich hebben uitgebreid over het gehele terrein van SE Fireworks VOF.

Hierbij is van belang dat er een helder beeld wordt verkregen omtrent de opslag van het vuurwerk verdeeld over de verschillende opslagmogelijkheden op het terrein van SE Fireworks VOF. Ook is het van belang te weten welk type vuurwerk waar heeft gelegen en in welke hoeveelheid. De laatste hand wordt gelegd aan een lijst waarin in voldoende gedetailleerde mate is weergegeven hoe de daadwerkelijk opslag kort voor de ramp is geweest.

Vervolgens dient meer inzicht te worden verkregen in hoe vuurwerk zich gedraagt bij brand in opslagcondities.

De onderzoeksvraag 4 *Heeft handelen of nalaten van enige overheidsdienst bijgedragen tot het ontstaan van de ramp?*

In aanvulling op datgene wat hiervoor is vermeld in de Tussenbalans van 15 september 2000 kan worden gesteld dat de uitkomst van het Rijksrechercheonderzoek naar de handelingen van de twee gemeenteambtenaren en enkele politieambtenaren dient te worden afgewacht alvorens een definitief standpunt te kunnen innemen omtrent de strafrechtelijke aansprakelijkheid van betrokken overheden.

Een zijds is het antwoord op onderzoeksvraag 4 van belang voor de afweging in hoeverre de verdachten 10.2.e strafbaar zijn voor de hun ten laste gelegde feiten. Immers is het voorstelbaar dat ernstig en verwijtbaar falen van een of meer betrokken overheden de verwijtbaarheid van 10.2.e bij een vervolging wegens overtreden van een of meer vergunningsvoorschriften, zou kunnen verminderen of zelfs geheel wegnemen. Anderzijds dient dit onderzoek het doel van het vinden van feiten en omstandigheden waaruit de zelfstandige strafrechtelijke aansprakelijkheid kan worden aangetoond van de betrokken overheid en/of haar dienaren. Een dergelijk onderzoek blijft uiteraard niet beperkt tot het horen van een of meer ambtenaren en/of bestuursfunctionarissen.

De beslissing of de bij de gemeente Enschede werkzame ambtenaren 10.2.e en/of de bestuursfunctionarissen 10.2.e , 10.2.e en 10.2. alsmede de bij defensie werkzame ambtenaren 10.2.e , al dan niet strafrechtelijk zullen worden vervolgd, dan wel of zij in dit stadium van het onderzoek al dan niet als verdachte worden aangemerkt kan nu nog niet worden genomen.

Strafrechtelijke vervolging van overheden en/of ambtenaren

In dit stadium van het onderzoek dient nog te worden onderzocht of en in hoeverre de betrokken (de)centrale overhe(i)d(en) in dezen strafrechtelijk kunnen worden vervolgd.

Centraal staat daarbij de vraag of en zo ja welke strafbare feiten door de desbetreffende overheden zouden zijn begaan.

Het Pikmeer II-art. 1 (NJ 1998/367) geeft aan dat een immuniteit slechts kan worden aangenomen "als de desbetreffende gedragingen naar aard en gelet op het wettelijk systeem rechtens niet anders dan door bestuursfunctionarissen kunnen worden verricht in het kader van de uitvoering van de aan het openbaar lichaam opgedragen bestuurszaak, zodat uitgesloten is dat derden in zoverre op gelijke voet als het openbaar lichaam aan het maatschappelijk verkeer deelnemen". In de tot nu toe bekende rechtspraak (HR 27 oktober 1981, NJ 1982, 474; HR 23 oktober 1990, NJ 1991, 496 en HR 23 april 1996, NJ 1996, 512) werd deze immuniteit snel aangenomen.

In de gevallen waarin geen immuniteit wordt aangenomen, moet volgens de Hoge Raad aansluiting worden gezocht bij het bestaande stelsel van rechtvaardigingsgronden.

Het onderzoek zal zich dus mede moeten richten op het beantwoorden van de vraag of de verweten en ter beschieting van een specifieke bestuurszaak verrichte gedraging, hoewel strijdig met wettelijke voorschriften, in de omstandigheden van het geval gerechtvaardigd was en daarom tot straffeloosheid (lees: niet vervolging) moet leiden.

Bij de beantwoording van de gestelde vragen zal de deskundigheid van het parket generaal en het ressortsparket Arnhem worden ingeroepen.

4. ANALYSE

Concluderend kan worden gesteld dat uit het onderzoek tot nu toe is gebleken dat in een reeks van jaren voorafgaand aan de 13^e mei een groot aantal actoren vanuit en in hun eigen discipline fouten hebben begaan die ieder een schakel vormen in de keten die uiteindelijk heeft geleid tot de catastrofale ramp die het leven heeft gekost aan 22 personen en een groot aantal mensen letsel heeft toegebracht, zowel lichamelijk als geestelijk.

Voor het strafrechtelijk onderzoek zijn de volgende schakels van die keten relevant, waarbij kan worden opgemerkt dat geen van deze actoren ten volle verantwoordelijk kan worden gehouden voor de totale ramp en de gevolgen. Wel dient ieder zich te verantwoorden voor zijn deel in het gehele proces en met name voor de fouten (strafbare feiten) die hij daarin heeft begaan.

1. Wetgeving

actoren:

Beoordeelt moet worden of na de Culemborgramp wet- en/of regelgeving met betrekking tot vuurwerk had moeten worden aangepast en of het achterwegen blijven daarvan als overtreding van artikel 355 ten 4^e en/of 356 Wetboek van Strafrecht kan worden aangemerkt.

2. Vergunningverlening

actoren:

- a ambtenaren van de gemeente Enschede 10.2.e en ^{10.2.e} alsmede hun leidinggevenden
- b ambtenaren van defensie.

3. Naleving van de vergunningsvoorschriften

actoren SE Fireworks VOF, alsmede de leidinggevenden 10.2.e

Voor SE Fireworks VOF,
vergunningvoorschriften

10.2 betreft dit het niet naleven van de

Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat in de opslag van SE Fireworks VOF vuurwerk lag opgeslagen dat ingedeeld dient te worden in een zwaardere classificatie dan was vergund. Dit vuurwerk werd aangevoerd in de vervoersclassificatie 1.4G. Uit de proefnemingen is gebleken dat dit vuurwerk geclassificeerd dient te worden als 1.3, 1.2 en zelfs 1.1.

Op wiens initiatief dit vuurwerk bij aflevering in China geclassificeerd wordt als 1.4 G is nog niet geheel duidelijk. Informatie hierover is van groot belang teneinde te kunnen oordelen omtrent de verwijtbaarheid van SE Fireworks VOF, c.s. Deze informatie kan slechts worden verkregen in het land van herkomst, China. De uitvoering van het aldaar uitstaande rechtshulpverzoek is derhalve van groot belang.

Dit belang strekt verder dan het strafrechtelijk onderzoek nu gebleken is dat in ca 46 vuurwerkopslagplaatsen uit China afkomstig, dergelijk als 1.4 G geclassificeerd vuurwerk lag opgeslagen. In zoverre kan de situatie bij SE Fireworks VOF niet uniek worden genoemd.

4. Handhaving van de vergunningsvoorschriften
actoren: ambtenaren van de gemeente Enschede, 10.2.e
leidinggevend

alsmede hun

5. Optreden van de brandweer

Bezien moet worden of het optreden van de brandweer ter plekke op 13 mei 2000 strafbare feiten oplevert, bijvoorbeeld 307 Wetboek van Strafrecht.

5 PLANNING ONDERZOEK EN STRATEGIE

Gelet op het bovenstaande zal naar verwachting op 31 maart 2001 het eind proces-verbaal aan de rechtbank kunnen worden aangeboden. Dit eind proces-verbaal zal zich toespitsen op het komende strafproces tegen 10.2.e ter zake van overtreding van de Wet Milieubeheer, Wet milieugevaarlijke stoffen en het Vuurwerkbesluit.

Het proces-verbaal zal geen antwoord geven op de eerste onderzoeksvraag.

Het afronden van het proces-verbaal zal derhalve rust tevens het stopzetten van het onderzoek inhouden.

Het onderzoek naar "het eerste vlammetje" gaat door.

Er is echter gemeend dat afronding van de economische strafzaak tegen de verdachten 10.2.e hier niet langer op kan wachten. Het opsplitsen van de onderzoeksvraag naar de oorzaak van de ramp in vier deelvragen laat toe dat nu eerst de vragen twee en drie strafrechtelijk worden afgerond. Dit laat onverlet dat in een later stadium het antwoord op de eerste onderzoeksvraag aan bod kan komen, ongeacht wie hiervan zal worden verdacht.

De periode tussen 31 maart 2001 en de datum van de feitelijke behandeling ter terechtzitting zal worden benut om de "open eindjes" die het proces-verbaal nog zal vertonen in te vullen en in aanvullende processen-verbaal te relateren. Het eind proces-verbaal van 31 maart 2001 biedt voldoende basis voor de raadslieden om hun verdediging op te bouwen en voor de rechtbank om de zitting voor te bereiden.

In een zogenoemde regiezitting welke naar verwachting eind april zal plaats hebben zal het geheel aan de rechtbank worden voorgelegd en zal de verdediging in de gelegenheid worden gesteld haar wensen kenbaar te maken omtrent die aspecten welke naar haar mening nog nader onderzocht dienen te worden.

Faxbericht

College van procureurs- C049
generaal
Parket-Generaal

Fca'adres
Postbus 20305, 2500 EH 's-Gravenhage

Bezoekadres
Prins Clauslaan 16
2595 AJ 's-Gravenhage
Telefoon +31 70 33 99 600
Telefax +31 70 33 99 850

Aan de minister van Justitie
10.2.e

Van	mr. J.L. de Wijkerslooth
Contactpersoon	10.2.e
Doorkiesnummer(s)	9844
Datum	14 december 2000
Aantal pagina's	5 (inclusief deze pagina)
Onderwerp	vuurwerk
Kenmerk	2000120518
Opmerkingen	

Hierbij zend ik een notitie met bijlagen van de hoofdofficier te Almelo over de eerste uitkomsten van het classificatie onderzoek vuurwerk.
11.1

J L. de Wijkerslooth

15-01-2001 15:02

+31 703399854 P.03/10

11.1, 10.2.e

C049a

0